

Kjære MoBa-deltager!

Dette brevet får du fordi vi vil informere deg om at du er deltaker i Den norske mor og barnundersøkelsen (MoBa). Du har faktisk vært med helt siden du ble født. Da moren din var gravid med deg, svarte hun på et spørreskjema og sa ja til at dere skulle delta. Det er vi i MoBa veldig takknemlig for.

I MoBa forsker vi på:

- Hvordan vi kan holde oss friske
- Hva som gjør at vi blir syke
- Hva som påvirker helsen vår
- Hvor mye arv og miljø betyr for helsen

MoBa er en familieundersøkelse og en av verdens største folkehelseundersøkelser. Over 100 000 barn og ungdommer i Norge og foreldrene deres er med. Deltakerne kan være med så lenge de ønsker.

Deltakerne fyller ut spørreskjemaer som gir oss informasjon om foreldre og barns helse og livsstil. I tillegg får vi mye informasjon fra analyser av blod- og urinprøver som deltakerne har levert, og fra melketenner fra 7-åringene i MoBa. Dette materialet gir oss muligheten til å finne årsaker til fysiske og psykiske sykdommer, forebygge sykdommer og gi bedre behandling til syke. Hvis vi for eksempel finner ut at en bakterie eller et virus er årsaken til en sykdom, så kan nye vaksiner gjøre at sykdommen forebygges.

Når du blir 18 år kan du selv bestemme om du vil fortsette å være med i MoBa. Vi vil gjerne ha deg med så lenge som mulig. Å følge deg og alle andre i MoBa gjennom livet gir oss verdifull kunnskap når vi forsker på årsaker til sykdommer. Vår drøm er at vi om 100 år kan se tilbake og si at denne undersøkelsen gjorde at mange mennesker kunne leve et friskere liv.

Hvis du er nysgjerrig, kan du lese mer om MoBa på nettsidene våre: www.fhi.no/studier/den-norske-mor-og-barn-undersokelsen

Vi håper at du synes dette er spennende.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Per Magnus".

Per Magnus
Prosjektleder for MoBa

PS. Du kan også lese mer om MoBa på baksiden av dette brevet

Vi har 800 000 spørreskjemaer og vi har 4,5 millioner prøver på lager!

Vi har mottatt omtrent 800 000 spørreskjemaer. De registreres i et dataprogram der vi kan lage datafiler som kan brukes til forskning.

Vi har 4,5 millioner biologiske prøver, det vil si blod- og urinprøver. Disse lagres i biobanken vår. Den er nesten like stor som en fotballbane. Prøvene oppbevares på reagensrør som ligger i fryserer. Der kan de ligge i 100 år uten å bli ødelagt. Når forskerne trenger prøver, hentes de ut fra biobanken av roboter.

Vi har 24 000 melketenner som er registrert og lagret i Tannbanken vår.

Her er eksempler på hva forskerne i MoBa jobber med

- **Hvordan påvirker miljøet helsen?** Vi forsker på hvordan miljøforurensninger, som for eksempel metaller som bly og kvikksølv, påvirker helsen. Miljøforurensninger finnes i maten vi spiser, i lufta vi puster inn og i kosmetikk. I tillegg kan støy og kraftig sollys påvirke oss. Vi undersøker også hvordan flere forurensninger virker sammen, også kalt «cocktail-effekter». Målet er å finne ut hva vi kan gjøre for å skape et sunt og trygt miljø for alle.
- **Språkvansker:** Noen barn bruker lengre tid enn andre på å utvikle språket sitt. De kan ha vanskeligheter med å uttrykke seg og forstå hva andre sier. Vi ønsker å finne ut hvorfor det er slik og hva vi kan gjøre for å hjelpe disse barna.
- **Astma og andre luftveisplager:** Over 20 prosent av norske barn har en eller annen gang hatt astmalignende plager. Vi leter etter faktorer i miljøet som kan være årsaker til dette. Vi forsker på hvordan vi kan gi bedre behandling til barna som er syke og prøver å finne ut hva vi kan gjøre for at færre barn skal rammes av slike plager.
- **ADHD:** Barn med ADHD er urolige og har problemer med å konsentrere seg. Vi undersøker hvordan ADHD kan oppdages hos barn, hvordan det er å leve med ADHD og hvordan disse barna utvikler seg. Vi ønsker å finne ut hvorfor noen barn rammes av denne tilstanden. Hvis ADHD oppdages tidlig, er det lettere å hjelpe barn som rammes til å få et bedre liv.